

Валерія Бойко

студентка 2 курсу Комунального закладу вищої освіти
«Барський гуманітарно-педагогічний коледж
імені Михайла Грушевського»

Проблеми правового регулювання фінансового контролю (нагляду) в Україні в умовах воєнного стану

Управління державними фінансами перебуває в процесі постійного розвитку та вдосконалення. А його зміст і спрямованість змінюються відповідно до рівня розвитку суспільства та викликів, які воно ставить перед собою. Нинішній стан економічного розвитку та фінансово-економічна криза, що охопила багато країн світу, свідчать про те, що управління державними фінансами потребує постійного вдосконалення. Процеси в сучасній економіці не можуть регулюватися застарілими формами і методами. Процеси в сучасній економіці не можуть регулюватися застарілими формами і методами.

Саме поняття «контроль» розглядають у різних аспектах, наприклад, як протидія чомусь небажаному або як порівняння (зіставлення чи протиставлення) кількох тверджень . Це може бути як різновид зв'язку , зміст якого полягає у : відношенні суб'єкта до власної господарської діяльності або до діяльності інших суб'єктів на предмет дотримання певних норм; діями, зміст яких полягає у порівнянні кількох показників ,що характеризують норми та ступінь їх досягнення[1].

Державний фінансовий контроль містить комплекс методів та процедур проведення фінансового контролю, зміст яких визначається набором факторів діяльності об'єкта контролю в частині фінансових відносин. Серед таких факторів можна назвати: суб'єкт і об'єкт контролю, його мета і завдання, що постають перед суб'єктом фінансового контролю; підґрунтя для виникнення контрольних задач та функцій, інші суттєві події та обставини[2].

У фінансовому менеджменті зазвичай використовують дві основні групи методів. Це загальнонаукові та спеціалізовані методи. На національному рівні також використовуються більш специфічні методи фінансового менеджменту, такі як спостереження (моніторинг фінансових ресурсів), дослідження, облік, аналіз, внутрішній аудит та інспектування підконтрольних об'єктів тощо. Наразі підвищення ефективності використання державних фінансів має вирішальне значення для економічного розвитку України та підвищення добробуту громадян. Цього можливо досягти, зокрема, шляхом системного вдосконалення діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, підвищення рівня культури у державному регулюванні, в тому числі шляхом реалізації ефективного контролю їх роботи[3].

Відповідно до Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 роки та плану заходів з її реалізації у частині щодо зовнішнього фінансового контролю, визначено посилення ролі та ефективності роботи Рахункової Палати України [4], як дієвого незалежного контролю за ефективністю використання державних коштів, а саме:

1. Стратегічний план розвитку Рахункової Палати України для реалізації розширеного мандату.
2. Підвищення ефективності аудиту відповідно до міжнародних стандартів.
3. Посилення моніторингу виконання рекомендацій за результатами аудиту.
4. Покращення співпраці та координації між Рахунковою Палатою України та Верховною Радою.

Метою цієї стратегії є сучасна та ефективна система управління фінансами, з чіткими цілями розвитку та ключовими показниками ефективності, розподілу бюджетних ресурсів відповідно до ключових аспектів середньострокового розвитку. У ринковому середовищі, в якому розвивається Україна, фінансові аспекти діяльності держави певною мірою ускладнилися.

Збільшилася кількість економічних агентів, розширилася система банків та інших фінансово-кредитних установ, пов'язаних з державними фінансовими ресурсами. Установи, пов'язані з державними фінансовими ресурсами. Взаємовідносини з ринком. Змінюються принципи фінансування і кредитування, порядок розрахунків, змінюються механізми розподілу доходів, склад і структура фінансової системи та взаємодія між її елементами.

Змінюється роль держави. У зв'язку з цим з'являються нові функції державних фінансів У зв'язку з цим у фінансовому менеджменті все частіше використовуються такі сучасні форми діяльності, як спостереження, аналіз, порівняння, моніторинг та аудит[5,6].

Незважаючи на демократичні перетворення у державі державний фінансовий контроль у практичному аспекті переважно застосовується як засіб силового впливу на суб'єкти господарювання та суспільні відносини, тобто використовується здебільшого «каральна» і «регулююча» функції контролю [7]. Раніше це слугувало певною мірою стримуючим фактором стосовно недопущення порушень у фінансовій сфері, але наразі у ринкових умовах розвитку економіки силові методи не мають відповідного впливу на господарюючі суб'єкти. Застарілим та неефективним є підхід – «контроль заради контролю» [8]. На цьому етапі розвитку він тільки створює умови виникнення кризових явищ у різних областях економіки.

Література

1. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л.В. Гуцаленко , В.А. Дерій , М.М. Коцупатрій . Київ : Центр учбової літератури , 2019.
2. Колпакова Анастасія. Державний фінансовий контроль на сучасному етапі: огляд концептуальних засад
3. Кучер, Г. (2018) Державні фінансові ресурси. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 608 doi: <https://knute.edu.ua/file/MilxNw==/128a3d3e5284d3be2fb2604f9a67f543.pdf>.
4. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022—2025 роки та плану заходів з її реалізації (2021). Розпорядження № 1805-р. 29.12.2021. Вилучено з:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-reformuvannyasistemi-upravlinnya-derzhavnimi-finansami-na-20222025-roki-ta-planu-zahodiv-z-yiyi-realizaciyii291221-1805>.

5. Фінансовий контроль (2014). URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Фінансовий_контроль.

6. Шевченко, Н., Шевченко, О. (2009). Реформування системи державного фінансового контролю в умовах євроінтеграції. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/21805/1/4Шевченко.%20стаття.pdf>

7. Про окремі заходи щодо забезпечення державного фінансового контролю (2022). Постанова №1119-2022-п. 27.09.2022. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1119-2022-п#Text>

8. Терещенко, М. (2019). Державний контроль: сутність, основні підходи та концепції. Тернопіль: ТНУ імені В.І. Вернадського, 121. doi: <https://doi.org/10.32838/2663-6468/2019.4/21>

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**